

Helsingborgs kommun
kontaktcenter@helsingborg.se

2018-11-15
1 (19)
Dnr 405-2018:6357

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Wieselgrensskolan i Helsingborgs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Wieselgrensskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men lämnar framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Wieselgrensskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor utvecklar skolans strategiska jämställdhetsarbete avseende undervisningen. I detta arbete ingår att följa upp skolans samlade kunskapsresultat i relation till kön, analysera vad de stora skillnaderna mellan pojkar och flickors betygsresultat beror på samt att sätta analysen i relation till hur undervisningen planeras och genomförs.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att lärarna med regelbundenhet involverar eleverna i att planera och utvärdera undervisningen i relation till elevernas ålder och mognad.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i hög utsträckning av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 15 mars 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2018:6357) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd för våra bedömningar:

1 kap. 5 §, 2 kap. 9 och 10, 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling

Lgr 11, 2.8 rektorns ansvar

Skälen till Skolinspektionens bedömning är att granskningen visar att rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera elevernas kunskapsresultat i relation till lärarnas undervisning. Granskningen visar också att rektor leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Slutligen visar granskningen att rektor leder ett strategiskt jämställdhetsarbete, med fokus på att förmedla grundläggande värden och på att skapa trygghet och studiero, men att detta arbete inte omfattar undervisningens planering, genomförande eller kunskapsresultat. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån tillgänglig dokumentation och det underlag som myndigheten har samlat in under besöket.

Rektor skapar en god grund för utveckling av undervisningen

På Wieselgrensskolan finns ett systematiskt arbete med att följa upp och analysera elevernas kunskapsutveckling. Detta sker till exempel via betygsstatistik, aggregeringar av lärarnas löpande bedömning och på skolövergripande utvecklingsdagar vid vårterminens slut, berättar rektor och lärare. På skolan finns också en analysgrupp som består av rektor, biträdande rektor och en förstelärare från varje arbetslag, berättar rektor. Gruppens analys av skolans samlade resultat samt förslag på åtgärder med utgångspunkt i analysen behandlas sedan i arbetslagen. Rektor och/eller biträdande rektor gör också analyser på klassnivå med respektive arbetslag. Enligt Skolverkets statistik för år 2017 har 67,1 procent av eleverna i årskurs sex uppnått kunskapskraven i alla ämnen. Den genomsnittliga betygspoängen för årskurs sex varierar år 2017 mellan 10,4 i ämnet kemi och 14,8 i ämnet musik, med undantag för ämnet svenska som andraspråk där den genomsnittliga betygspoängen var 3,6. Av skolverkets statistik framgår vidare att det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 år 2018 är 188,9 poäng. Det genomsnittliga meritvärdet har försämrats sett över de senaste tre åren. Samma statistik visar att 44,3 procent av eleverna uppnår kunskapskraven i alla ämnen. De senaste tre åren har det skett en försämring vad gäller andelen elever som når kunskapskraven i alla ämnen. 2018 blev 58,2 procent av eleverna behöriga till yrkesprogram på gymnasieskolan. Andelen elever som är behöriga till gymnasiets yrkesprogram har sjunkit under de senaste tre åren. Rektor och lärare har gjort en analys av hur resultaten kan kopplas till undervisningen, berättar de i intervjuer. På grundval av analysen har de prioriterat språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i undervisningen. Detta har skett i form av

kompetensutveckling för många av skolans lärare och i form av ett gemensamt förhållningssätt till hur undervisningen också ska utveckla elevernas ämnesspråk som ska genomsyra all undervisning på skolan.

Vid intervjuerna beskriver rektor och lärare att analyser av skolans arbete för att skapa trygghet och studiero visat ett stort behov av ett strukturerat arbete hos personalen. Analysen har särskilt pekat på behovet av ett gemensamt förhållnings- och arbetssätt. Detta framgår också av skolans kvalitetsrapport. För att säkra en trygg miljö och god studiero har personalen på skolan därför anammat ett gemensamt arbetssätt som beskrivs vidare under bedömningsområde tre.

Rektor, lärare, studiehandledare och elevhälsa beskriver vidare att skolans organisation och resursanvändning utformas i relation till de behov som enskilda elever och elevgrupper har. Vidare uppger de att resursfördelningen är flexibel genom regelbundna avstämningar där rektor försäkrar sig om att personella resurser, i första hand specialpedagoger och studiehandledare, används där de gör störst nytta för eleverna. Rektor ger också förstelärare i uppgift att stödja enskilda lärare i att utveckla delar av undervisningen, till exempel gällande bedömning och betyg.

Rektor leder och organiserar det pedagogiska arbetet på skolan

Granskningen visar vidare att rektor leder och organiserar det pedagogiska arbetet på skolan, delvis via delegation till biträdande rektor. Rektor och lärare beskriver att det på skolan finns goda förutsättningar för lärarna att samverka inom arbetslagen, bland annat i form av återkommande arbetslagsträffar. De intervjuade studiehandledarna beskriver hur skolans inre organisation möjliggör för dem att förbereda och genomföra studiehandledning på modersmålet i nära samverkan med undervisande lärare. En intervjuad lärargrupp lyfter också fram hur organisation och fysisk placering förändrats för att skapa goda förutsättningar till en daglig, mer informell, samverkan inom arbetslaget. Rektor beskriver att hen försäkrar sig om att det sker ett kollegialt lärande genom arbetslagsträffar, ämneslagsträffar och individuella samtal med lärare. Utifrån en bedömning av elevers behov beslutar rektor om fördelning av resurser, som att föra in en extra lärare i en klass under en period, vilket också sker med ett uttalat syfte att skapa naturliga arenor för kollegialt lärande, berättar rektor och lärare. Lärarna uppger att det förekommer att de auskulterar varandras lektioner, men att detta är en fråga där arbetslagen har autonomi att själva avgöra förekomst och omfattning. Nästan alla anställda lärare på skolan är behöriga, och det fåtal obehöriga som finns har varit anställda under en lång tid. Rektor uppger att obehöriga lärare får en mentor i form av en förstelärare som auskulterar undervisningen samt att rektor för samtal

med obehöriga lärare om hur undervisningen genomförs. Rektor uppger vidare att omfattningen i detta bygger en bedömning av den enskilda lärarens behov.

Det strategiska jämställdhetsarbetet omfattar utbildningen men inte undervisningen

Slutligen visar granskningen att det på Wieselgrensskolan bedrivs ett strategiskt jämställdhetsarbete i relation till utbildningen, med fokus på att skapa trygghet och studiero. Av skolans kvalitetsrapport framgår att en del av skolans prioriterade mål kring studiero är kopplat till en analys som visar förekomsten av en "antipluggkultur" bland många pojkar på skolan. Lärare, elevhälsa och rektor ger samstämmigt ett antal exempel på speciella aktiviteter, som tjejgrupper eller manliga brobyggare med uppgift att arbeta för ökad integration av vissa elever med annan etnisk bakgrund än svensk, som vidtagits för att skapa ett mer positivt klimat på skolan. Vidare beskriver de hur jämställdhet behandlas i skolans övergripande värdegrundsarbete, till exempel genom värdegrundsövningar med syfte att motverka fördomar baserade på kön. De intervjuade eleverna berättar att det inte är någon skillnad på hur flickor och pojkar kan vara på skolan. Lärarna beskriver vidare hur de arbetar för att säkra ett tillåtande klassrumsklimat där både pojkar och flickor kommer till tals. Granskningen visar emellertid också att det inte bedrivs något strategiskt jämställdhetsarbete kopplat till undervisningens planering, genomförande och kunskapsresultat. Detta utvecklas nedan under rubriken Identifierat utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor utvecklar skolans strategiska jämställdhetsarbete avseende undervisningen. I detta arbete ingår att följa upp skolans samlade kunskapsresultat i relation till kön, analysera vad de stora skillnaderna mellan pojkar och flickors betygsresultat beror på samt att sätta analysen i relation till hur undervisningen planeras och genomförs.

Skolinspektionens granskning visar att det strategiska jämställdhetsarbetet på Wieselgrensskolan inte omfattar undervisningen. Enligt läroplanen ska skolan aktivt

och medvetet främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter.¹ I detta kan till exempel ingå att följa upp undervisningens arbetsformer och organisering för att säkerställa att ingen elev missgynnas på grund av könstillhörighet.

Av Skolverkets offentliga statistik såväl som skolans egna sammanställningar framgår att det finns en stor diskrepans mellan flickors och pojkars kunskapsresultat på skolan, och denna skillnad är konstant över tid. Till exempel skiljde det vårterminen 2018 58 meritvärdespoäng mellan flickors och pojkars genomsnittliga meritvärde i årskurs 9. Vad gäller behörighet till nationellt program nådde 71 procent av flickorna och 45 procent av pojkarna behörighet. I skolans kvalitetsrapport lyfts detta fram som ett problem som delvis kopplas till att många pojkar på skolan förhåller sig negativt till skola och utbildning. I intervjuer med lärare uppger dessa dock att analysen från kvalitetsrapporten inte förmedlats till dem, att de inte analyserar kunskapsresultat på skol- eller gruppnivå, som betygsresultat eller resultat på nationella ämnesprov, utifrån kön samt att de inte reflekterat eller diskuterat kring hur den egna undervisningen kan förändras i relation till detta. Vidare visar Skolinspektionens lärarenkät att en lägre del svarande på skolan instämmer i påståendet ”På den här skolan pratar vi om jämställdhet mellan könen”, i jämförelse med samtliga svarande. Rektor uppger att de på skolan inte diskuterat betygsskillnaderna mellan pojkar och flickor i tillräcklig utsträckning, samt att hon har identifierat studiero och struktur i undervisningen som viktiga faktorer för att en del pojkar ska kunna prestera bra.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tydligare följer upp undervisningen utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Detta arbete bör ta sin utgångspunkt i rektors analys av de stora skillnaderna mellan pojkars och flickors kunskapsresultat och hur dessa kan kopplas till undervisningen.² Rektor behöver också se till att det som framkommer i uppföljningen påverkar planering och genomförande av undervisningen.³ Det kan till exempel handla om att rektor följer upp att de moment som ges inom ramen för kursplanens centrala innehåll, både avseende

¹ Lgr 11, kap. 1 Skolans värdegrund och uppdrag.

² Skolverket (2015) *Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet*, Skolverkets allmänna råd med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet, Stockholm: Fritzes, s. 30–34.

³ Skolverket (2015), s. 35–38.

sakinnehåll och undervisning, visar en bredd av erfarenheter och perspektiv, eller om att följa upp att lärarna aktivt speglar läroplanens värderingar kring jämställdhet i sin undervisning.⁴

Undervisning

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd för våra bedömningar:

1 kap. 4 § skollagen

3 kap. 3 och 5a §§ skollagen

4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.

Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande samt 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner med kunskapskrav

Skälen till Skolinspektionens bedömning är att granskningen visar att undervisningen präglas av variation och struktur, samt att eleverna i huvudsak stimuleras och utmanas i undervisningen. Granskningen visar emellertid att eleverna inte är delaktiga i att planera och utvärdera undervisningen. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån tillgänglig dokumentation och det underlag som myndigheten har samlat in under besöket.

Undervisningen präglas av variation och struktur

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen är målfokuserad, varierad och att den innehåller ett aktivt lärarstöd. De observerade lektionerna består av en variation av uppgifter och aktiviteter. Intervjuade lärare och elever ger en samstämmig bild av att de observerade lektionerna motsvarar typiska lektioner på skolan, och de beskriver att lärarna har ett gemensamt arbetssätt som bygger på variation och balans

⁴ Håkansson, J. & Sundberg, D. (2014) *Utmärkt undervisning: Framgångsfaktorer i svensk och internationell belysning*, Stockholm: Natur & Kultur, s. 104–105.

mellan att arbeta individuellt, i par och i halv- eller helklass. Vidare förekommer ett aktivt lärarstöd på de flesta av de observerade lektionerna. Eleverna uppger att de flesta lärare är bra på att ge instruktioner och förklara så att eleverna förstår. Intervjuade lärare och studiehandedare beskriver också hur de arbetar för att ge alla elever ett aktivt lärarstöd så att de förstår vad som ska göras, kommer igång med arbetet samt bibehåller sitt engagemang.

Lektionsobservationerna visar att undervisningen har en tydlig struktur med tydliga inledningar och ett logiskt flöde i lektionerna. Samtliga observerade lektioner inleds med att eleverna kommer in i klassrummet, lämnar ifrån sig sina mobiltelefoner om sådana finns, och sedan ställer sig bakom sina bänkar. Rektor och lärarna beskriver att de haft ett gemensamt arbete för att hitta tydliga strukturer i undervisningen, som eleverna ska känna igen oavsett lärare eller ämne. Den tydliga strukturen bekräftas av de intervjuade eleverna. Lektionsobservationerna samt intervjuer med lärare och elever visar dock att inledningarna framförallt är tydliga gällande vad som ska göras, men att lärarna inte är lika tydliga eller konsekventa med att förmedla syfte och mål med undervisningen. De observerade lektionerna består av en variation av uppgifter och aktiviteter, och vid de flesta observerade lektioner finns en balans mellan att eleverna arbetar i helgrupp, i par och enskilt. I intervjuer med rektor, lärare och elever beskriver dessa samstämmigt att de flesta lektionerna avslutas utan att läraren ger ett sammanfattande avslut som kopplar den genomförda lektionen till elevernas lärande eller läroplanens mål. Detta bekräftas vid lektionsobservationerna.

Eleverna stimuleras och utmanas i huvudsak

Granskningen visar även att eleverna i huvudsak stimuleras och utmanas utifrån varje elevs behov och förutsättningar. Bilden bekräftas av elevsvaren kring stimulans och utmaningar i Skolinspektionens skolenkät för våren 2018. Vid en majoritet av de besökta lektionerna observerade Skolinspektionen uppmuntrande och motiverande dialoger mellan lärare och elever. De intervjuade eleverna uppger också att de flesta lärare tydligt visar att de bryr sig om elevernas lärande, men att det finns enstaka lärare som inte signalerar detta. Rektor och lärare ger en rad exempel på hur de signalerar höga och realistiska förväntningar på eleverna, till exempel genom att anpassa sina metoder så att alla elever får uppgifter som är både utmanande och möjliga att lyckas med. Detta kan till exempel ske genom att använda uppgifter med en inbyggd stegring i svårighetsgrad eller uppgifter elever kan lösa på olika nivåer, säger intervjuade lärare.

Rektor och lärare beskriver språkutvecklande arbetssätt som ett prioriterat område på skolan, då de bedömt att arbetssättet är en anpassning till elevgruppens behov.

Lektionsobservationerna visar ett flertal exempel där lärare arbetar mycket konsekvent enligt genrep pedagogik, i synnerhet i de yngre årskurserna. Lärare och elever ger vidare en rad exempel på hur undervisningen anpassas för att stimulera och utmana alla elever. Det kan till exempel handla om tillfälliga gruppindelningar av klassen efter nivå, användning av olika läromedel samt att elever som snabbt blir klara ges möjlighet att fördjupa sig eller gå vidare. Lärarna ger också exempel på hur tydligt lärarstöd gör att samma uppgift går att lösa på olika nivåer. Mycket av det som beskrivs observerar Skolinspektionen också på de besökta lektionerna. Rektor och elever beskriver vidare att det varierar mellan lärare avseende hur väl de lyckas stimulera och utmana elever, där några inte lyckas. De är också tydliga med att de av eleverna mest uppskattade lärarna är de som både ger stora utmaningar och förmår stödja eleverna att överkomma dem.

Skolinspektionen observerar ett fåtal komplexa uppgifter av sådan art att eleverna på olika sätt kan fördjupa sig och aktivt arbeta med dem under hela den avsatta tiden utan tak på de besökta lektionerna och de intervjuade eleverna ger inga exempel på att sådana förekommer. De intervjuade lärarna ger däremot ett flertal exempel och rektor bekräftar att sådana uppgifter är vanligt förekommande, vilket också bekräftas av enkätsvaren för årskurs 9. Vidare observerar Skolinspektionen mycket få dialogiska klassrum. Samtalsordningen under de observerade lektionerna präglas i stor utsträckning av korta frågor där det finns ett på förhand givet rätt svar. Lärare beskriver att de arbetar för att skapa mer öppna samtal genom att förbereda eleverna och genom att ge dem en tydlig struktur att utgå från. Rektor uppger att lärarna strävar efter komplexa samtal.

Eleverna får reflektera kring sitt eget lärande, men är inte delaktiga i att planera och utvärdera undervisningen

Granskningen visar även att eleverna ges visst utrymme att reflektera kring sitt eget lärande och då framförallt i relation till den egna arbetsinsatsen under lektionen. Detta sker till exempel genom så kallade exit tickets där eleverna kort får reflektera kring vad de lärt sig eller hur bra de själva värderar sin insats innan lektionen avslutas, berättar elever och lärare. Lärare och rektor uppger också att formativ bedömning är ett vanligt förekommande sätt att synliggöra lärande för eleverna, samt att vissa summativa bedömningar används för att synliggöra utveckling, till exempel när elever får jämföra egna inlämningsuppgifter över flera år för att se sitt lärande. Lektionsobservationer samt intervjuer med lärare och elever visar också att eleverna ges tydliga strategier för sitt lärande, i första hand kopplade till genrep pedagogik. Här benämns konsekvent olika relevanta begrepp och sätts i ett sammanhang där eleverna

lär sig förstå olika typer av text. Vid de observerade lektionerna förekommer också flera exempel på att lärare tydliggör olika lässtrategier kopplade till skönlitteratur.

I Skolinspektionens granskning framkommer dock även att eleverna inte är delaktiga i att planera och utvärdera undervisningen. Detta utvecklas nedan under rubriken Identifierat utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att lärarna med regelbundenhet involverar eleverna i att planera och utvärdera undervisningen i relation till elevernas ålder och mognad.

Av läroplanen framgår att elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Vidare pekar också läroplanen på att alla lärare ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad samt planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna.⁵

Den tematiska kvalitetsgranskningen *Förutsättningar för att skapa delaktighet* visar att lärare som arbetar aktivt för att stärka elevers inflytande introducerar för eleverna vad de ska lära sig med utgångspunkt i kursplanen och utformar sedan tillsammans med eleverna hur detta ska gå till. Vidare visar granskningen att lärare som framgångsrikt ger elever förutsättningar för delaktighet också låter eleverna utvärdera den egna undervisningen både avseende innehåll och genomförande.⁶

Av intervjuer med eleverna framkommer att dessa uppfattar undervisningen som att det är lärarna som bestämmer vad som ska göras. Ingen elev kan ge något exempel på

⁵ Lgr 11 2.3 Elevers ansvar och inflytande.

⁶ Skolinspektionen (2018), *Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen*, s. 41–42.

när elevernas synpunkter beaktats och kommit att påverka planering eller genomförande av undervisningen. De exempel på deltagande i utvärderingar av undervisningen eleverna ger handlar också i huvudsak om den egna arbetsinsatsen eller studiero under lektionen, och inte om lärarens planering eller genomförande av undervisningen. De intervjuade lärarna och rektor ger några exempel på hur eleverna varit delaktiga i att välja arbetsform och hur de påverkat delar av innehållet inom ett arbetsområde. Detta observeras också vid en besökt lektion. Vidare beskriver lärarna hur de utvärderar sin egen undervisning genom diskussion i helklass och vid utvecklingssamtalen. Genom dessa samtal tar lärarna reda på olika elevers uppfattning om den genomförda undervisningen och hur eleverna värderar att de lär sig bäst. Däremot ger varken elever, lärare eller rektor några exempel på hur denna kunskap sedan återkopplas till eleverna, vilket innebär att eleverna inte blir delaktiga även om läraren anpassar undervisningen efter deras behov.

På grundval av ovanstående uppgifter bedömer Skolinspektionen att lärarna på Wieselgrensskolan behöver utveckla arbetet med att göra eleverna delaktiga. En del av detta handlar om att elever får möjligheter till inflytande över undervisningen och att de görs medvetna om det inflytande de faktiskt utövat.⁷ Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn försäkrar sig om att eleverna får möjlighet att utöva det inflytande läroplanen föreskriver att de har rätt till. Detta kan ske genom att rektor till exempel skapar fora för kollegiala samtal kring delaktighet och att rektor arbetar för att förankra en gemensam förståelse i hela kollegiet av vad delaktighet innebär.⁸

Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer följande: Utbildningen präglas i hög utsträckning av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Författningsstöd för våra bedömningar:

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

⁷ Skolinspektionen (2018), s. 40.

⁸ Skolinspektionen (2018), s. 48–50.

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skälen till Skolinspektionens bedömning är att granskningen visar att personalen har ett gemensamt förhållnings- och arbetssätt för att skapa studiero på lektionerna. Vidare visar granskningen att personalen bedriver ett medvetet arbete för att skapa trygghet på Wieselgrensskolan. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån tillgänglig dokumentation och det underlag som myndigheten har samlat in under besöket.

Det finns ett gemensamt arbete för att skapa studiero

Granskningen visar att det finns ett gemensamt arbete för att skapa studiero. Lektionsobservationer samt intervjuer med rektor, lärare och elever visar alla att lärarna har en gemensam struktur för hur lektioner ska inledas, genomföras och avslutas. Lärare och rektor beskriver att de gemensamma rutinerna är ett resultat av utvärderingar av arbetet med att skapa studiero, där ett arbetslag visade sig ha ett framgångsrikt arbetssätt som nu implementerats på hela skolan. Lärare och elever uppger att de känner till skolans ordningsregler och att alla lärare genomgående ingriper mot elever som stör studieron under lektionerna. Bilden bekräftas av enkätsvaren för elever i årskurs 5 och årskurs 9. Vidare berättar rektor och lärare att det pågår kompetensutveckling kring lågaffektivt bemötande, men att detta i huvudsak skett för lärare i årskurserna 1 till 6. Intervjuade lärare i dessa årskurser uppger att förhållningssättet gett resultat i form av ökande studiero, vilket delvis bekräftas av lektionsobservationerna. Nästan alla lärare ingriper konsekvent och med framgång när någon elev stör under de observerade lektionerna, i synnerhet lärarna i de yngre årskurserna gör också detta på ett respektfullt och lågmält sätt. Av enstaka lektionsobservationer och intervjuer med elever framgår dock att lektioner med enstaka lärare präglas av låg studiero, och rektor uppger att dessa lärare får kollegial stöttning av förstelärare på skolan för att skapa studiero.

Personalen på skolan har ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med att skapa trygghet

Granskningen visar också att det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet, och att detta arbete bygger på ett gemensamt förhållningssätt hos skolans personal. I intervjuer med rektor, lärare, elevhälsa och elever uppger dessa samstämmigt att skolan har ett systematiskt och regelbundet arbete för att kartlägga elevers upplevelse av trygghet. Bland annat sker detta genom enkäter, fokusgrupper och diskussioner på klassnivå där både platser och situationer behandlas. Rektor och lärare uppger att resultaten av kartläggningarna analyseras och att de därefter vidtar relevanta

åtgärder. Till exempel har omklädningsrummen tidigare identifierats som en upplevt otrygg miljö och därefter har en vuxen närvarat i dessa. Rektor och lärare beskriver också ett gemensamt förhållningssätt för att skapa trygghet som all personal på skolan har i mötet med alla skolans elever. Bilden bekräftas av enkätsvaren för elever i årskurs 5 och årskurs 9. Rektor beskriver detta förhållningssätt som att det handlar om att all personal på skolan bygger relationer med eleverna samtidigt som de visar att de är tydliga vuxna som vid behov sätter gränser. Elever, lärare, elevhälsa och rektor ger också exempel på ett systematiskt arbete med att förebygga kränkande behandling, som är gemensamt för de kommunala skolorna i Helsingborg.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Författningsstöd för våra bedömningar:

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 och 15 §§, 10 kap. 20a § skollagen

9 kap. 20 och 22b §§ skolförordningen

Lgr 11 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skälen för Skolinspektionens bedömning är att granskningen visar att rektor följer upp att lärarnas bedömningar och betygssättning är likvärdig, analyserar eventuella avvikelser samt att rektor ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån tillgänglig dokumentation och det underlag som myndigheten har samlat in under besöket.

Skolinspektionens granskning visar att rektor har system för uppföljning och analys av att lärarnas bedömningar och betyg är likvärdiga. Rektor och lärare uppger att detta sker via digitala system, vid betygskonferenser, i ämnesgruppernas diskussioner och via individuella samtal. I de fall där diskrepanser förekommer i betygssättningen mellan klasser, årskurser eller i relation till resultaten på nationella prov uppger rektor att hon uppmärksammar detta, via digitala system och vid betygskonferenser. Av Skolverkets nationella statistik framgår att det 2017 var 27,9 procent av eleverna i årskurs sex som fick ett lägre terminsbetyg i engelska än vad de fick på det nationella ämnesprovet samt att 46,5 procent av eleverna i årskurs sex fick ett högre terminsbetyg i matematik än de fick på det nationella ämnesprovet. I årskurs nio var diskrepanserna mellan slutbetyg och resultat på det nationella ämnesprovet vårterminen 2017 lägre, både i jämförelse med årskurs sex och med riket, i matematik fick 76,9 procent av eleverna samma betyg som de fick på det nationella ämnesprovet

och i engelska fick 84,6 av eleverna samma betyg som de fick på det nationella ämnesprovet. I den dokumentation Skolinspektionen tagit del av inför besöket, samt i intervjuer med rektor och lärare, ges samstämmiga uppgifter om att enskilda lärare till rektor både skriftligt och muntligt motiverar eventuella skillnader mellan nationella ämnesprov och satta betyg, samt ger en analys av vad skillnaderna beror på. Utifrån dessa ger rektor tydliga förklaringar till skillnaderna i intervjun.

Vidare visar Skolinspektionens granskning att rektor ger lärarna förutsättningar för att diskutera bedömnings- och betygsfrågor i syfte att säkra likvärdiga och rättvisa bedömningar av elevernas kunskapsutveckling. Rektor och lärare uppger att diskussioner kring bedömning sker vid ämnesträffar arrangerade av huvudmannen, i ämnes- och arbetslag på skolan samt i individuella samtal med rektor eller biträdande rektor. Lärarna berättar också att de arbetar med Skolverkets kommentarmaterial, sambedömning av nationella prov och med att bedöma nationella prov från varandras elever i syfte att nå likvärdig bedömning. Vidare beskriver lärarna hur de använder elevexempel som underlag för kollegiala samtal kring bedömning och för att synliggöra hur deras bedömningspraktiker går till. Lärarna ger också exempel på att sambedömningar sker inom respektive arbetslag.

På Skolinspektionens vägnar

X Mats Lundqvist

Enhetschef
Signerat av: Mats Lundqvist

X Andrés Brink Pinto

Föredragande
Signerat av: Andrés Brink

I handläggningen av ärendet har även utredarna Anna Sundman Marknäs och Johan Asp medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 11 lektionsobservationer
- 3 gruppintervjuer med elever
- 3 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En gruppintervju med studiehandledare på modersmålet
- En intervju med rektor och biträdande rektor
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 31 augusti 2018 och den 5 september 2018. Besöket genomfördes av Andrés Brink och Anna Sundman Marknäs.

Wieselgrensskolan är en F-9 skolan belägen i Helsingborgs kommun. Skolan har strax under 600 elever och leds vid besökstillfället av en rektor, med en biträdande rektor till hjälp.